

Çağdaş Hukuk

Av. Kemal Anadol

"Hukuk Adamı" Güney Dinç

Yıllardan 1983. "12 Eylül adaleti" haksızlık dağıtıyor, çifte standart uyguluyor, insanlara eza, cefa çektiriyor.

Üç yıla kadar verilen cezaların temyizi yok, kararlar kesin! Gelecek kuşaklara ibretle okutulacak hükümler veriliyor. Nasıl olsa dosya Ankara'ya gitmeyecek.

Daha fazla ceza istemiyle yargılananların hali de yürekler acısı. Sanıklar tutuklanıyor, aylarca, yıllarca mahpus kalıyor, çile dolduruyorlar.

Ya dışardakiler? İçerdekilerin eşleri, çocukları, ana babaları? Onların durumu daha da kötü. Çektikleri acı daha da fazla.

Hukuk adına zulüm dağıtılıyor. Acı, gözyaşı ve ayrılık yıllarından sonra dosyalar Ankara'ya gidecek ve çoğunluğu Askeri Yargıtay'da bozulacak geri dönecektir. Tutuklular salıverilerek evlerine döneceklerdir, sevdiklerine kavuşacaklardır.

Allah'ın fakir kulunu sevindirmek için eşeğini kaybettirip sonra buldurması hikayesi!

"Barış Derneği Davası" sanıkları olarak bizler de bu öykünün oyuncularıydık.

Dernek başkanı emekli büyükelçi Mahmut Dikerdem, İstanbul Baro Başkanlığı görevini sürdüren Orhan Apaydın, parlamenterler, dekanlar, doktorlar, hukukçular, gazeteci, ressam, ozan, eğitimci ve teknik elemanlar tutuklanmış bir yıl sonra bırakılmışlardı. Kapatılan meclisin Zonguldak Milletvekili ve avukat olarak onların arasındaydım.

Bırakıldılar dedim de aklıma geldi. Hiç tahliye olan sanık tutukluluğu arar mı?

Cevap: "arar!"

"Olur mu böyle şey" diyeceksiniz. Nasıl oldu, anlatayım:

Tutuklu iken, mahkeme heyeti, duruşma yargıcının cansiperane gayretleriyle duruşma tarihini mümkün olan en uzak güne, genellikle 28 güne atıyor, tahliye hayallerimizi 28 gün uzatıyordu. Nihayet tahliye olduk. Ama hayret! Başka davalarda idam istemiyle yargılanan

Çağdaş Hukuk

sanıklara tanınan "duruşmadan varestede tutulma" hakkı bize uygulanmıyordu. Davaya avukatlarımızın katılması yeterli değildi.

Özellikle duruşma hakimi bizi karşısında görmek varlığımızla rahatlamak istiyordu. Ayrıca tutuklu iken uzayıp giden dava, biz tahliye olunca hızlanmıştı, haftada iki kez, Salı ve Perşembe günleri, İstanbul Metris'teki Sıkıyönetim Mahkemesi'nde bulunmak zorundaydık.

Ankara, İzmir, Adana gibi uzak illerde oturan sanıklar Pazartesi gecesi otobüse biniyor, salı sabahı İstanbul'a geliyor, üç dolmuş değiştirerek güç bela duruşmaya yetişiyorlardı.

Salı gecesi otobüsle eve dönüş... Çarşamba gecesi yine İstanbul'a hareket. Perşembe sabahı üç dolmuş değiştirip duruşmaya gir, seni ve tüm sanıkları bazen Ermeni terörüne yardım, bazen sıcak denizlere açılmak isteyen Çarlık Rusyası hayallerine hizmetle suçlayan savcıcıyı dinle ve neşelen! Bu coşkuyla gece otobüsüne bin ve Cuma sabahı evde ol. Artık Cuma, Cumartesi ve Pazar geceleri sırtın yatak görecektir. Büyük

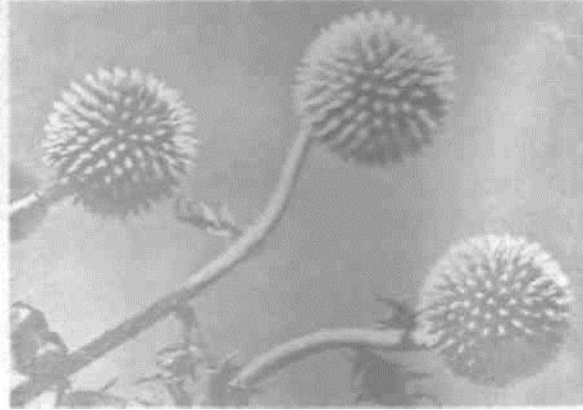
nimet! Çünkü Pazartesi gecesi büyük ve uzun seferler tekrar başlayacaktır. Çocukların okula kaydını yaptırmaya, elektrik, su telefon parası

güney dinç

GÜVENSİZLİK

ÜÇGENİ

1402'likler, Fişleme
Güvenlik Soruşturması
say

yatırmaya bile **vakit** yoktur. Otobüs parasını nasıl bulduğumuz, bu sürede nasıl geçindiğimiz heyetin umurunda bile değil. Duruşmada dile getirip zapta geçirttiğimizde üyelerin yüzü tam bir mahkeme duvarı!

Tutukluluğu nasıl özlemezsün.
Duruşma günü gelince hem de

Çağdaş Hukuk

bedava otobüse bindirip mahkemeye götürüyorlardı. Heyet de herhalde bu getirip götürmeler fazla olmasın diye müteakip duruşmayı 28 gün sonraya atıverince iş basitleşiyor ve kolaylaşıyordu.

Bu sıkıntılar içinde Karşıyaka'daki evime taşınmış ve Zonguldak Barosu'ndaki kaydımı İzmir Barosu'na nakletmeye karar vermiştim.

Bir haftalık rapor aldım ve hemen Zonguldak'a gittim. Baro Başkanı (merhum) Kamil Papila dosyayı elime verdi. Hiç beklemeden İzmir'e döndüm.

Elimde dosya içimde sıkıntı, yüreğimde heyecan...

Adalet Bakanlığı, hakkında TCK 141 w 142. maddeler istemiyle dava açılan avukatların mesleklerini icra edemeyecekleri görüşündeydi ve bunu tüm barolara bir genelgeyle duyurmuştu. İzmir Barosu Başkanı Güney Dinç'i gıyabında tanıyor ve demokrat tavrını biliyordum. Ama şansım azdı. Dinç "genelgeye uymak zorundayım" diyebilirdi. Barolar şimdiki gibi vesayet altındaydı. Ayrıca 12 Eylül'ün nefesi herkesin ensesinde... Yüksek yargı organlarının üyeleri, sırtlarında cübbeleriyle cuntanın başına arz-ı ubudiyette bulunuyor ve tv ekranlarında boy gösteriyorlar.

Bazı Hukuk Fakülteleri zat-ı şahaneye fahri doktorluğu ünvanı veriyor ve bizzat dekanlar cübbe giydiriyor...

Sıkıntı ve heyecanla dosyayı Güney Dinç'e uzattım, yüzüne baktım.

Canlı saçlar, her kareyi saptamak, hiçbir ayrıntıyı kaçırmamak için sürekli hareket halinde gözler, kül yutması olanaksız bir ifade...

Ciddiyetle sevimliliği, anlayışla kararlılığı aynı anda taşıyan ve bunu rahatlıkla dışa yansıtabilen kendine özgü bir kişilik.

Dosyayı aldı, sözcükleri özenle seçerek ağır ağır konuştu:

"Sayın Anadol, her türlü zorlamaya karşın kaydınızı yapacağız. Çünkü bakanlık genelgesi hukuka aykırı. Sonuçlanmamış bir davanın sanığına ceza vermek bu... Sanık aklanınca ne olacak? Uğranan zararların telafisi mümkün mü? Arkadaşlarım da böyle düşünüyor..."

Yüzümdeki rahatlamayı görünce gülümsedi ve konuşmasını sürdürdü:

Hem biliyor musun, ben 141 ve 142. maddeler kapsamındaki eylemleri suç saymıyorum. Onlara göre suç olabilir. Ama bana göre değil."

Baroya kaydım yapıldı. Kısa süre sonra da davamız sonuçlandı. Beş kişiyle birlikte aklandım.

Diğer arkadaşlarım kararlar birlikte tutuklandılar. Hepsi ikişer yıl daha cezaevinde yattılar. Askeri Yargıtay kararı hukuka aykırı buldu

Çağdaş Hukuk

ve tümü beraat etti sonunda. Allah, fakir kul ve eşek hikayesi...

Güney Dinç'i ilerdeki günlerde yakından tanıdım. Birlikte cübbe giydik mahkemelerde. DGM'lerde ayrı ayrı ve ortak savunmalar yaptık. Ondaki kararlılığın gözü kara bir cesareten kaynaklanmadığını anladım.

Dinç, ülkemizde az bulunan "gerçek demokrat" kişilerden biriydi. Bu anlayış onu "evrensel hukuk"a, bu kuralların yılmaz savunuculuğuna götürüyordu.

Hukuk ve siyasal yaşamımdaki bir saptamayı ve gözlemi üzüntüyle vurgulamak istiyorum. Türkiye'deki hukukçuların büyük çoğunluğu "kanun adamı"... "hukuk adamı" değil!

Onun için Türkiye bir türlü "kanun devleti"nden "hukuk devleti"ne geçemiyor. Tam tersine idare hatta Bakanlar Kurulu Yargı kararlarını uygulamıyor, ülkeyi "Kanun devleti"nden de gerilere götürüyor.

Bir ülkede "hukuk devleti" olmadan demokrasi olur mu?

Peki "hukuk devleti"ne nasıl ulaşacağız?"

Bu ayrı bir tartışma. Birçok

etkenin gerçekleşmesi sözkonusu...

Galiba bu etkenlerin en önemlilerinden biri "Güney Dinç"lerin çoğalması... "kanun adamları"nın, "hukuk adamları"na dönüşmesi...

Türkiye'nin çağdaş uygarlıklar düzeyine ulaşması da "hukukun üstünlüğü" ilkesinin egemen olmasına bağlı. Ülkemize "gerçek demokrasi" o zaman gelecek.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde, evrensel hukuk ilkelerini, bilgisi, birikimi ve inancıyla savunan Güney Dinç'i genç meslekdaşlarım örnek almalıdır.

Ne garip çelişki:

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nda Güney Dinç'in müvekkilli davalarını kazanıyor ve devlet kaybediyor. Tazminata ve bazı yaptırımlara mahkum ediliyor.

Ama Türkiye kazanıyor...

Bu davalarda Türkiye'deki hukukçuların evrensel nitelikleri kanıtlanıyor.

Kafası "evrensel hukuk" ilkeleriyle dolu ve yüreği "demokrasi" inancıyla çarpan Güney Dinç gibi hukukçular ülkemiz insanlarına onur kazandırıyor.

